

TUDÓ

(*Columba palumbus*) Cast.: Paloma torcaz

Com s'identifica?

És una espècie de colom de mida lleugerament superior als coloms assilvestrats que trobem als nuclis urbans. Els adults tenen una taca blanca al coll i el bec groc i taronja. Les ales presenten una franja blanca i el carpó és sempre gris.

Quan el podem veure?

Es pot veure tot l'any.

On es veu?

Als marges fluvials forestats troba refugi i lloc on ubicar el niu, mentre que als marges fluvials oberts busca menjar. Antigament estava molt lligada als boscos, però en els darrers anys ha colonitzat els ambients agrícoles i urbans, de manera que es troba cada cop amb major facilitat als trams fluvials mitjans i baixos.

Comportament

S'alimenta al terra, en zones on la vegetació no sigui massa densa, com els codolars. És habitual trobar-lo bevent aigua al riu, especialment durant l'estiu. Té un vol potent i acostuma a fer grans desplaçaments entre les zones on dorm i les d'alimentació, així en determinats trams fluvials s'observen grups nombrosos que provenen de quilòmetres de distància.

Foto: Xavier Puente

PUPUT

(*Upupa epops*) Cast.: Abubilla

Com s'identifica?

Inconfusible. De mida mitjana i bec molt llarg. El cap, el dors i el pit són de color beix, mentre que les ales i la cua són blanques i negres. El cap presenta una cresta que normalment porta plegada. El seu vol recorda al de les papallones per la forma arrodonida i el moviment de les seves ales. Les potes són fosques i curtes.

Quan la podem veure?

La majoria de la població reproductora és estival, de manera que troba principalment de febrer a setembre, però en alguns sectors de la conca es pot trobar també a l'hivern.

On es veu?

Principalment als trams fluvials amb una ribera que presenti un estrat arbustiú poc dens on alimentar-se. En migració es pot veure a trams menys adequats.

Comportament

Ubica el niu en forats d'arbres i de construccions humanes. El seu nom prové del seu cant (hu-pu-pu), de to baix, però que es pot sentir de lluny. S'alimenta al terra d'invertebrats, com insectes i les seves larves.

Foto: Xavier Puente

BEC DE CORALL SENEGALÈS

(*Estrilda astrild*) Cast.: Pico de coral

Com s'identifica?

De mida molt petita. És marronós i les plomes tenen un ratllat horitzontal fosc. Presenta un antifaç vermell i el bec és gruixut, vermell en els adults i negre en els joves. Té plomes negres sota la cua, que és llarga en proporció al seu cos. Els mascles tenen el pit rosat.

Quan el podem veure?

Tot l'any, tot i que hi ha zones on no nidifica i apareix fora de l'època reproductora.

On es veu?

Es un ocell present a bona part de la conca, lligat a trams amb espais oberts. Té predilecció pels canyissars, bogars i vegetació ruderal, on nia i s'alimenta de les seves llavors.

Comportament i observacions

És una espècie d'origen africà molt venuda a les botigues d'animals. Malauradament, els alliberaments i escapaments han provocat la seva expansió per varis continents. Entra en competència amb les espècies autòctones consumint recursos naturals; en determinats trams fluvials és realment nombrós, formant grups de desenes d'exemplars. Es recomana tenir molta cura de les espècies exòtiques pel perill que poden suposar per a la fauna autòctona.

TÓRTORA TURCA

(*Streptopelia decacto*) Cast.: Tórtola turca

Com s'identifica?

De mida més petita i aspecte més esvelt que els coloms. És de color beix i els adults tenen un collar negre al coll que no tenen els joves. En comparació amb la tórtora vulgar, és més gran, té una cua més llarga i el seu plomatge és més uniforme.

Quan la podem veure?

Durant tot l'any. És un ocell força sedentari.

On es veu?

Principalment als trams propers als nuclis urbans i zones humanitzades. Als marges fluvials oberts busca menjar, però sobretot es veu a les platges quan beu al riu.

Comportament

Es tracta d'una espècie en expansió que va colonitzar la major part del continent europeu durant el segle passat. És d'origen asiàtic, tal i com indica el seu nom. En els moments del zel el mascle canta repetidament i fa volades molt visibles des de llocs alts, com per exemple les antenes de les cases. Construeix un niu petit i poc elaborat als arbres i pot realitzar varies postes al llarg de l'any.

Foto: Pere Tuset / DigitalNatura

PARDAL XARREC

(*Passer montanus*) Cast.: Gorrión molinero

Com s'identifica?

De forma semblant al pardal comú, però una mica més petit. La seva coloració és similar als mascles del seu congènere, però el capell és totalment marró, presenta una taca negra a la galta i un collar blanc al clatell. A més, tant mascles com femelles tenen el mateix plomatge.

Quan el podem veure?

Durant tot l'any. És un ocell força sedentari.

On es veu?

És un ocell comú i ben distribuït als trams fluvials propers a nuclis urbans i zones agrícoles. Defuig els trams massa arbrats i amb escassa vegetació ruderal.

Comportament

És força gregari, de manera que forma grups nombrosos especialment quan ja han volat els polls del niu. És més escàs que el pardal comú a l'interior de les ciutats. Ubica el niu als forats dels murs de contenció i dels ponts dels trams urbans, però també als forats dels arbres vells. S'alimenta principalment de les llavors de la vegetació ruderal, però també pot menjar insectes i restes d'aliments d'origen humà.

Foto: Xavier Puente

GARSA

(*Pica pica*) Cast.: Urraca

Com s'identifica?

De mida mitjana i cua molt llarga, de reflexos tornassolats. Té el plomatge negre amb grans àrees blanques al ventre i les ales. El seu bec és curt i robust. La punta de les ales és arrodonida.

Quan la podem veure?

Durant tot l'any. És una espècie força sedentària.

On es veu?

S'observa amb més facilitat a les zones amb una ribera que presenti zones obertes on alimentar-se i, normalment, properes a nuclis urbans i zones agrícoles.

Comportament

És omnívora, de manera que s'alimenta de matèria vegetal, invertebrats i petits vertebrats. Quan detecten un rapinyaire l'empeiten en grup fins que aconseguixen que marxi. És molt hàbil a l'hora de buscar nius d'altres espècies sobre els quals depreda, i també aprofita els cadàvers d'altres animals.

Construeix un niu de mida considerable als arbres riberencs, consistent en una cubeta feta amb fang, recoberta completament per branques, i on únicament hi ha un forat per entrar. Els polls abandonen el niu quan encara no els ha crescut totalment la cua.

Foto: Szabolcs Kokay

PARDAL COMÚ

(*Passer domesticus*) Cast.: Gorrión común

Com s'identifica?

De mida petita i bec gruixut. El mascle es diferencia de la femella perquè té el capell gris, el clatell d'un marró més viu, i el pit i la gola són negres. Es desplaça pel terra mitjançant petits salts.

Quan el podem veure?

Durant tot l'any.

On es veu?

Principalment als trams fluvials propers a nuclis urbans i zones agrícoles. Defuig els trams massa arbrats i amb escassa vegetació ruderal.

Comportament

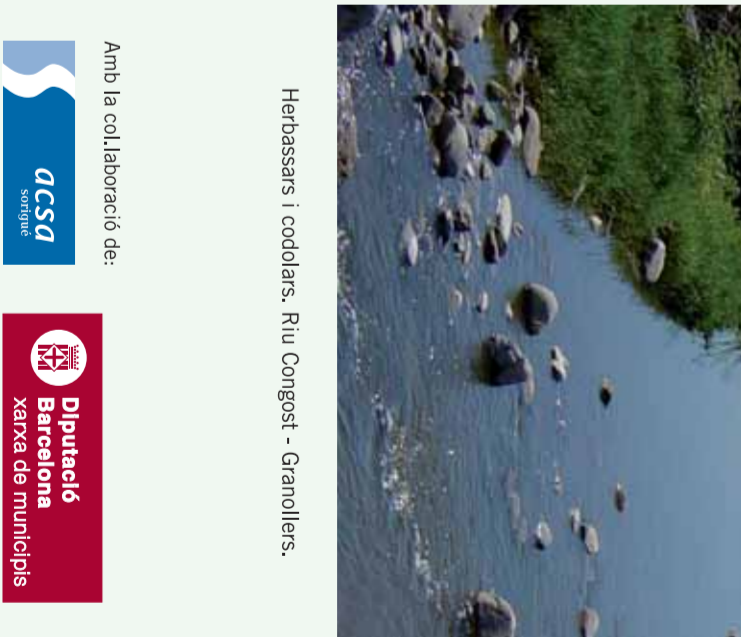
Forma grups nombrosos, especialment quan els polls ja han volat del niu. És principalment granivor, així que el seu nombre pot variar en funció de la producció de llavors de la vegetació ruderal. Quan nidifica també treu profit d'insectes i cucs per alimentar als seus pollets, i en general es comporta com a comensal de l'home, és a dir, treu profit de les restes d'aliment que generem.

És una espècie molt antropòfila, fins al punt que ubica el niu als forats dels murs de contenció i dels ponts dels trams urbans, com al Parc Fluvial del Besòs.

Foto: Manuel Enrique Carballal

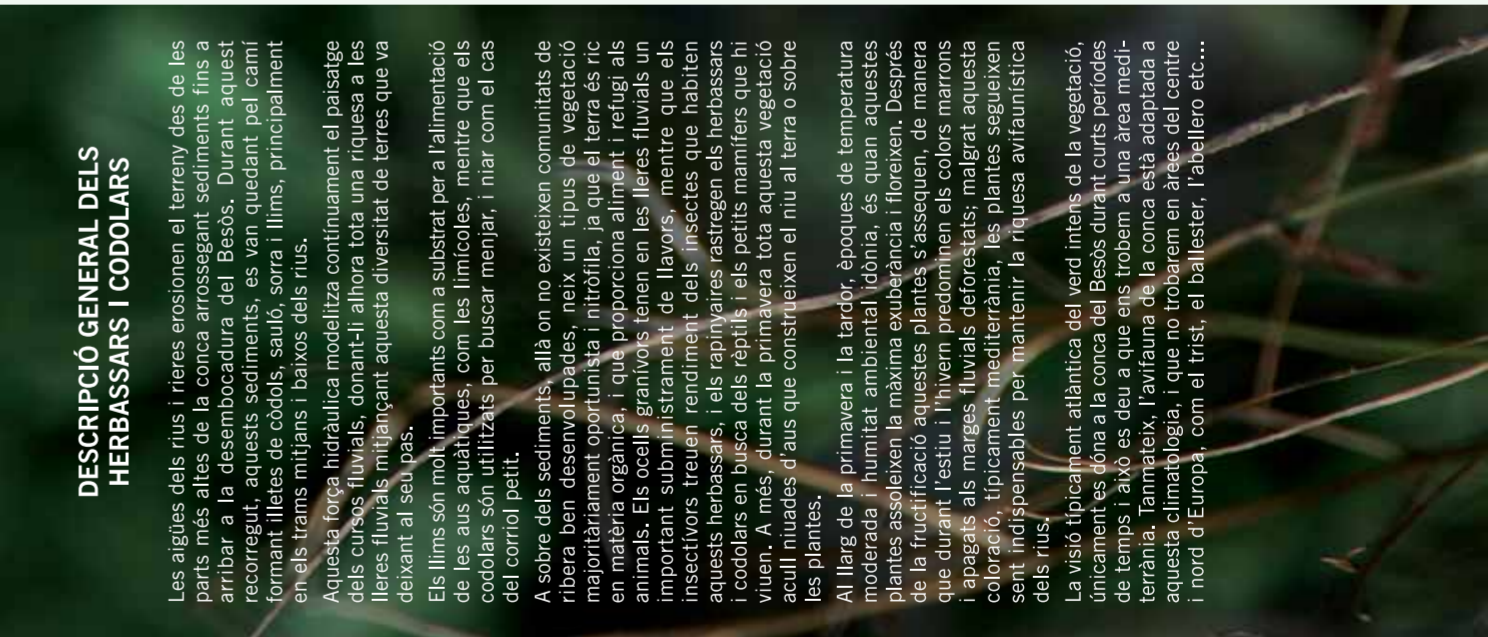
Autors: Xavier Larray i Francesc Xavier Macià (Primavera 2009) / Disseny i realització : Estudi Calvet (679 665 520)

Herbassars i codolars. Riu Congost - Granollers.

Amb la col·laboració de:

Diputació de Barcelona
Xarxa de municipis

DESCRIPCIÓ GENERAL DELS HERBASSARS I CODOLARS

Les aigües dels rius i rieres erosionen el terreny des de les parts més altes de la conca arrossegant sediments fins a arribar a la desembocadura del Besòs. Durant aquest recorregut, aquests sediments, es van quedant pel camí formant illetes de còdols, sauló, sorra i llims, principalment en els trams mitjans i baixos dels rius.

Aquesta força hidràulica modelitza contínuament el paisatge dels cursos fluvials, donant-li, alhora tota una riquesa a les lleres fluvials mitjançant aquesta diversitat de terres que va deixant al seu pas.

Els llims són molt importants com a substrat per a l'alimentació de les aus aquàtiques, com les limícies, mentre que els codolars són utilitzats per buscar menjar, i mar, com el cas del corrói petit.

A sobre dels sediments, allà on no existeixen comunitats de ribera ben desenvolupades, neix un tipus de vegetació majoritàriament oportunista i nitrofila, ja que el terra és ric en matèria orgànica. I que proporciona aliment i refugi als animals. Els ocells granívors tenen en les lleres fluvials un important subministrament de llavors, mentre que els insectívors treuen rendiment dels insectes que habiten aquests herbassars, i els rapinyaires rastregen els herbassars i codlars en busca dels rèptils i els petits mamífers que hi viuen. A més, durant la primavera tota aquesta vegetació acull niuades d'aus que construeixen el niu al terra o sobre les plantes.

Al llarg de la primavera i la tardor, èpoques de temperatura moderada i humitat ambiental, l'ònia, és aquí on aquestes plantes assolixen la màxima exuberància i florença. Després de la fructificació aquestes plantes s'assequen, de manera que durant l'estiu i l'hivern predominen els colors marrons i apagats als marges fluvials d'eflorescats; malgrat aquesta coloració, típicament mediterrània, les plantes segueixen sent indispensables per mantenir la riquesa avifaunística dels rius.

La visió típicament atlàntica del verd intens de la vegetació, únicament es dona a la conca del Besòs durant curts períodes de temps i això es deu a que ens trobem a una àrea mediterrània. Tanmateix, l'avifauna de la conca està adaptada a aquesta climatologia, i que no trobarem en àrees del centre i nord d'Europa, com el trís, el balbester, l'abellerero etc...

Consoeci per a la Defensa de la Conca del Riu Congost

GARSA Foto: Pere Tuset / DigitalNatura

HERBASSARS I CODOLARS II

ELS OCELLS DE LA CONCA DEL BESÒS

ELS OCELLS DE LA CONCA DEL BESÒS

HÀBITAT AQUÀTIC I

HÀBITAT AQUÀTIC II

BOSC DE RIBERA I

BOSC DE RIBERA II

HERBASSARS / CODOLARS I

HERBASSARS / CODOLARS II

ESPAI AERI

Consoeci per a la Defensa de la Conca del Riu Congost

